

Eygló was nog niet lang in het huis toen ook zij werd bevangen door de beklemmende atmosfeer die daar volgens de vrouw voelbaar was.

In de loop van de tijd waren er verschillende mensen bij haar gekomen met de smeebede of ze hun woning niet eens zou willen bezoeken: ze voelden zich er niet prettig, zonder dat ze daar een verklaring voor hadden. Mensen die onverklaarbare geluiden in huis hoorden. Mensen zelfs die vragen hadden over verdwenen geliefden. Alleen bij uitzondering zwichtte ze voor het verzoek om zo'n spokenjacht in te zetten, en door zich maar flink koppig en vastbesloten voor te doen was het haar gelukt ook de vrouw aan de telefoon af te poeieren. Maar dat was een korte vreugd.

Twee dagen later werd er aangebeld. Een vrouw van middelbare leeftijd, die Eygló nooit eerder had gezien, keek haar verlegen glimlachend aan. Het was een herfstavond; in de stromende regen stond ze op de stoep. Ze had kortgeleden gebeld over haar huis. Het was er haar beslist niet om te doen, zei ze al meteen met veel nadruk, dat Eygló als medium zou optreden of een seance zou houden, of hoe dat allemaal heette. Ze wilde alleen vragen of Eygló langs zou willen komen om door haar huis te lopen en te zien of er iets te vinden was wat het onbehaaglijke gevoel kon verklaren, de huivering die ze was gaan voelen nadat ze daar waren komen wonen, de knagende vrees, de raadselachtige angst, die ze nooit eerder had gekend.

Eygló kon de vrouw niet buiten in de regen laten staan en nodigde haar binnen.

'Spoken bestaan niet, dat weet ik best,' zei de vrouw. Ze weigerde verder te komen dan de hal. 'Maar er is iets met dat huis. Iets... nou ja, er is gewoon iets mee aan de hand, daar ben ik van overtuigd. En

ik zou graag willen weten of jij dat ook voelt. Neem me niet kwalijk, maar... o god, ik denk dat ik gek word.'

Eygló bood haar in de hal een stoel aan. Het bleek dat een van Eyglós vriendinnen haar naam had laten vallen toen de vrouw zich voor hulp tot de Society for Psychical Research had gewend. Málfríður heette die vriendin; niemand zou haar beter kunnen helpen, had ze gezegd. Maar ze had er wel op gewezen dat Eygló wel eens moeilijk over te halen zou kunnen zijn. Málfríður had al vaker tegen haar wil mensen naar haar toe gestuurd en nooit naar haar bezwaren geluisterd, hoewel Eygló vaak genoeg had gezegd dat ze met dat mediumgedoe was gestopt.

Eygló vroeg de vrouw of ze een beetje bekend was met de geschiedenis van het huis en wist of ook anderen iets dergelijks hadden ervaren, maar die vragen kon de bezoeker niet beantwoorden. Zij en haar man hadden de woning in de herfst van 1975 gekocht, nu precies vier jaar geleden, en waren er met hun twee kinderen, tieners, in getrokken. Al na een maand of wat had ze dat nare gevoel gekregen. De anderen in het gezin hadden nergens last van.

'Heb je de afgelopen tijd misschien persoonlijke problemen gehad?' vroeg Eygló behoedzaam. Ze moest weten of de vrouw geen uitvlucht zocht. Of ze niet haar eigen ongeluksgevoel, haar eigen onbehagen projecteerde op iets van buiten deze wereld, zodat ze niet hoefde te vechten tegen wat haar in werkelijkheid dwarszat.

'Mijn man denkt dat ik... dat er met mij iets is,' zei de vrouw. 'Hij heeft me naar de dokter gestuurd. Hij gelooft dat het tussen mijn oren zit. Mijn eigen man! En volgens mij denkt de dokter dat ook. Hij heeft me pillen voorgeschreven, maar die wil ik niet. Ik slik ze niet, ik gooi ze in de wc. 's Nachts kan ik niet meer slapen. Twee uurtjes, hooguit. Dan lig ik gewoon wakker en luister ik naar het huis.'

'Wat hoor je dan?'

'Gejammer soms. Alsof er iemand huilt.'

'Het weer hier kan de gekste geluiden veroorzaken. Slaan er soms boomtakken tegen elkaar, buiten? Elektriciteitskabels? Waslijnen? En de vogels en de katten, hoe is het daarmee? Zitten er veel vogels rondom je huis?'

'Nee, en bomen staan er ook niet. Mijn man praat al net zo. Die

heeft het over de wind en de regen. Over de tv-antenne. De schoorsteen – dicht daarbij trekt het soms.’

‘Hoor je stemmen?’

‘Nee,’ zei de vrouw. ‘Dat is niet wat ik hoor. Dat heb ik ook al tegen de dokter gezegd. Ik hoor niks en ik zie niks. Ik voel me alleen niet prettig. Net alsof er daarbinnen iets vreselijks is gebeurd, zo’n gevoel krijg ik er. Heel onbehaaglijk. Kun jij me niet helpen? Zou je dat kunnen? Ik wil graag in dat huis blijven wonen, het is... ik bedoel, ik wil helemaal niet verhuizen, maar ik voel me er niet goed. Ik denk dat er geen goede geest in dat huis zit en ik zou willen weten of jij me kunt helpen.’

‘Nu direct?’

‘Ik ben alleen thuis. Mijn man en de kinderen zijn naar het noorden. Op bezoek bij mijn schoonmoeder. Ik, eh... we liggen elkaar niet zo goed, zijn moeder en ik.’

Eygló keek de vrouw aan en wist dat ze haar niet alleen naar huis kon laten gaan. Ze had het zichtbaar moeilijk, het was duidelijk dat ze schreeuwde om hulp, al deed ze dat op haar eigen ingehouden manier. Stilletjes probeerde Eygló nog verontschuldigen te bedenken, zodat ze de vrouw weg zou kunnen sturen, maar ze wist er geen te vinden. Ze deed haar mantel aan en ging met haar naar buiten. De vrouw was met de auto gekomen en Eygló zei dat ze achter haar aan zou rijden. Zo ging het naar de westkant van de stad, waar de vrouw woonde. Ze parkeerden voor haar huis.

Het was een woning van twee verdiepingen en een souterrain. Erg groot was het huis niet. De muren waren aangestroken met schelpzandcement, dat hier en daar los begon te laten. De vrouw deed de deur van het slot en liet Eygló binnen. Rechts in de hal was een trap naar het souterrain; links, dieper in het huis, lag de keuken; schuin ertegenover was de kamerdeur. Rechts bevond zich ook de trap naar de bovenverdieping. In de keuken brandde licht en vanuit de kamer drong zwak het schijnsel van een schemerlamp door.

Al snel begon Eygló beter te begrijpen wat de vrouw bedoelde, al zou ze de onbehaaglijke atmosfeer die ze meende te voelen moeilijk kunnen omschrijven. Er zit geen goede geest in het huis, had de vrouw gezegd toen ze beschreef wat ze ondervond. Eygló kon er geen betere woorden voor vinden.

De regen kletterde tegen de ruiten. Eygló liep het huis door; de vrouw liep met haar mee door de benedenverdieping, daarna naar boven, en weer naar beneden. Het was een keurige middenklassenwoning met schilderijen aan de muren, familiefoto's, siervoorwerpen en een flink aantal boekenplanken. Eygló vroeg of er een speciale plek in huis was waar de vrouw zich onprettiger voelde dan op andere plaatsen. Zeker was ze er niet van, zei de vrouw, maar ze dacht dat het in het souterrain het ergst was, daar waar ze de was deed. Ze gingen naar beneden; Eygló bleef midden in het washok staan en vroeg de vrouw of ze weleens had gemerkt dat ze meer dan anderen ontvankelijk was voor zulke gewaarwordingen. De vrouw ontkende dat. Ze had nooit eerder iets dergelijks gevoeld, zei ze.

‘Merk jij iets?’ vroeg ze toen.

‘Een gevoel alsof ik word ingesloten,’ zei Eygló. ‘Alsof ik beknelde raak en... ik heb geen ervaring met zulke dingen... een beetje alsof ik stik.’

‘Ja, dat heb ik hier ook,’ zei de vrouw. ‘Soms is het net alsof ik stik. Hoe dat komt – ik zou het niet weten. Eergesternacht schrok ik ineens wakker, het leek alsof ik bezig was te verdrinken.’

Ze gingen weer naar boven, het kantoortje in, dicht bij de trap – dat was vroeger de slaapkamer van de kinderen geweest, vertelde de vrouw. Eygló keek even rond en zonder dat er een speciale aanleiding voor was kwamen de woorden ‘Gelijk een bloem, die stralend staat op de weidegrond’ bij haar op.

Ze wist nu wat de vrouw bedoelde, zei ze, maar ze kon het nare gevoel niet verklaren en haar evenmin iets aanraden waardoor ze zich beter zou voelen. Als ze haar goed begreep merkten anderen niets van dit soort dingen. En nieuwe eigenaars natuurlijk ook niet.

De vrouw leek te kalmeren, gewoon omdat er met haar gepraat werd.

‘Nieuwe eigenaars?’ zei ze.

‘Als je het huis nou eens verkocht,’ zei Eygló. ‘Dat is de enige oplossing. En de simpelste. Als ik jou was zou ik het er met mijn man over hebben.’

* De eerste regels van een gezang van Hallgrímur Pétursson (1614-1674), dat in IJsland bij zeer veel uitvaarten wordt gezongen. (*Noot van de vertaler*)

Ongeveer een maand later zag ze een advertentie in een huizenblad; het leek erop dat de vrouw haar man voor het idee had kunnen winnen. Eygló werd verder niet meer met de zaak lastiggevalen en al gauw was ze het hele bezoek vergeten. Een enkele keer dacht ze nog terug aan de wonderlijke ervaring die ze in het huis had gehad, die avond toen de regen tegen de ruiten kletterde, een gewaarwording die ze niet anders kon omschrijven dan dat ze zich ondraaglijk ingesloten had gevoeld. Bijna alsof ze stikte. Het had geleken alsof de muren van het huis steeds dichterbij haar af waren gekomen, totdat het niet anders kon of ze zouden haar overmeesteren en verzwelgen.

Bijna veertig jaar hoorde ze niets meer over dat huis.

Ze vertelden de politie dat het allemaal was begonnen met geluiden, en dat ze maar niet hadden kunnen ontdekken waar die vandaan kwamen. Uiteindelijk hadden ze het erop gehouden dat het ging om een raam in het souterrain dat ratelde omdat het niet goed sloot. De man had het gerepareerd, maar twee weken later hoorden ze het naargeestige geluid in het souterrain opnieuw, deze keer flink wat luider. Later was de wasmachine over de vloer geschoven, zo ver als de slang die haar met de kraan aan de muur verbond het toeliet. De stekker van de machine zat in het stopcontact, maar ze bevatte geen was en draaide niet. Het echtpaar was kinderloos, ze waren dus alleen in huis. De vrouw had met haar smartphone foto's genomen en ze op Facebook gezet.

Ongeveer een maand later was er voor de derde keer iets vreemds gebeurd. De man had beneden in het souterrain de wasmachine leeggehaald en de was opgehangen toen ineens de droogtrommel was gaan draaien. De man was er behoorlijk van geschrokken: hij was helemaal alleen en bovendien tamelijk bang in het donker. Hij staarde naar de trommel. Die draaide uit alle macht achter het ronde glas, totdat hij ineens stopte en niet meer in beweging kwam. De man liep aarzelend naar de wasmachine en trapte er lichtjes tegen aan. Daarna opende hij de trommel, maar er was niets bijzonders aan te zien. Toen hij weer boven was vertelde hij zijn vrouw wat er was voorgevallen. Zij meende dat het weleens aan de elektrische leidingen in het washok kon liggen. Hem leek dat niet erg waarschijnlijk, omdat de vorige eigenaars het huis hadden gerenoveerd. Bij die gelegenheid waren alle leidingen vernieuwd.

De broer van de man was elektricien. Hij zei dat er niets aan de elektrische bedrading mankeerde en dat er met het aanleggen van de nieuwe leidingen in het huis gewoon prima werk was geleverd.

Daarna was er weer een maand voorbijgegaan. Op een avond moest de vrouw even in het souterrain zijn om een fles witte wijn te halen uit de koelkast die daar stond. Ze hadden een nieuwe koelkast in de keuken en beneden een kleinere, oudere, waarin ze voornamelijk bier en witte wijn bewaarden. Toen ze onder aan de trap stond zag ze een vreemd schijnsel dat afwisselend oplichtte en weer uitdoofde. Het licht aan het plafond deed het niet; ze dacht dat de lamp het had begeven. Het schijnsel kwam uit de koelkast: de deur stond op een kier. De fles witte wijn was eruit gevallen en gebroken; de inhoud was over de vloer gelopen en had een plas gevormd die tot aan haar voeten kwam.

Het licht in de koelkast knipperde nog een keer en ging ten slotte helemaal uit. Ze stond weer in het donker, met het onbehaaglijke gevoel dat er iets mis was met het huis. Foto's op Facebook zetten deed ze niet meer.

De geluiden uit het souterrain waren blijven komen, zonder dat duidelijk werd wat de oorzaak was. Het huis was van steen; het stond in Reykjavík-West en was kort voor de Tweede Wereldoorlog gebouwd. Het had diverse eigenaars gehad; de huidige bewoners hadden het inmiddels ongeveer een jaar in bezit. De vrouw had gebeld met de mensen van wie ze het hadden gekocht. Ze had de vorige eigenaar voorzichtig gevraagd of hij in de tijd dat zij er hadden gewoond weleens iets onnatuurlijks of raars in het souterrain had gemerkt. Ze legde kort uit wat zij en haar echtgenoot hadden meegemaakt. De man beweerde dat hij zich zoiets niet kon herinneren, maar de vrouw vond zijn reactie ontwijkend en waagde het te vragen waarom ze het huis hadden verkocht. In de regel durfde ze niet zo direct te zijn, maar ze had ontdekt dat de man met zijn vrouw en twee kinderen nauwelijks vier jaar in het huis hadden gewoond, precies de tijd die het had gekost om het grondig te renoveren. De man verbaasde zich over die vraag en zei dat ze er simpelweg een goede prijs voor hadden gekregen, waarna hij het gesprek tamelijk plotseling beëindigde.

De eigenaar daarvoor had het huis bijna twintig jaar bewoond en was niet lang tevoren overleden. De vrouw kreeg zijn dochter te pakken. Die was verwonderd over het telefoontje en kon zich niets van spokerijen herinneren. Zij zou het eerder een huis met

een ziel noemen; ze had zich er altijd prettig gevoeld, zei ze. Toen de vrouw vroeg of er bij haar weten ook sterfgevallen in het huis waren geweest zei de dochter dat haar moeder er inderdaad was overleden. Ze was hartpatiënt geweest en had een hartverlamming gehad. Haar man had haar levenloos op de vloer van de huiskamer gevonden.

Met andere eigenaars of bewoners van het huis kreeg de vrouw geen contact; ze liet het er verder bij, maar bekeek op internet de tekeningen van haar huis, die bij Bouwconsulentschap Reykjavik berustten. Dat hadden ze ook gedaan toen ze het huis kochten; ze moesten er ergens nog kopieën van hebben, maar die kon ze zo gauw niet vinden. Ze wist zich te herinneren dat er in het souterrain een kolenopslag was geweest en een kachel, die was verwijderd toen het huis werd aangesloten op de stadsverwarming. Er was ook een vertrek dat als voorraadkamer stond aangegeven – voor opslag van voedsel, nam ze aan. Dan was er het washok, flink wat kleiner dan nu, en ten slotte een kamertje ernaast, dat klaarblijkelijk had moeten wijken toen het washok was vergroot. Dat was mogelijk de kamer voor het dienstmeisje geweest.

Op een avond, een tijdje nadat ze dit allemaal had uitgezocht, was de vrouw voor de tv in slaap gevallen. Toen ze weer bij haar positieven kwam bleek ze als enige in de kamer te zitten. Haar man was naar bed, vermoedde ze, want het was al laat. Ze zette de tv uit. Toen ze door de keuken liep hoorde ze in het souterrain een bons en iets wat klonk als een gesmoorde schreeuw. Het geluid was heel duidelijk hoorbaar en ze schrok er enorm van. Ze liep naar de keukendeur en riep naar haar man of hij het ook gehoord had, maar kreeg geen antwoord.

Ze ging hem wakker maken, want het geluid was beslist vanuit het souterrain gekomen en zoals het had geklonken – ze werd er naar van. Haar man was niet in de slaapkamer; het bed, dat netjes was opgemaakt, was onaangeroerd. Ze riep hem, maar toen ze geen antwoord kreeg nam ze aan dat hij een avondwandeling was gaan maken. Dat was wel geen gewoonte van hem, maar het kwam voor.

Nog maar nauwelijks was deze gedachte bij haar opgekomen of het vermoeden be kroop haar dat haar man helemaal niet was uitgegaan, maar nog in huis was, en wel in het souterrain. Hoewel

ze dat eigenlijk helemaal niet wilde liep ze schoorvoetend naar de keldertrap. Ze riep zijn naam en vroeg of hij beneden was. Wat hij uitvoerde. Bij de onderste traptree bleef ze staan, tuurde in de richting van het washok, riep nog eens, maar kreeg nog steeds geen antwoord. De deur van het washok was dicht en toen ze probeerde hem te openen ondervond ze weerstand. Er lag iets op de vloer, direct achter de deur. In het hok was het donker, maar toen ze tegen de deur duwde slaagde ze erin hem zo ver te openen dat ze naar binnen kon gaan en kon zien dat haar man daar lag, klaarblijkelijk op de vloer gevallen. Ze probeerde het licht aan te doen, maar er gebeurde niets, hoe hard ze ook op de knop drukte. Bij het flauwe schijnsel vanuit de gang knielde ze bij haar man neer; voor zover ze kon zien bloedde hij aan zijn hoofd. Een stoel lag op zijn zij. De lamp was gebroken en lag in scherven op de vloer. Ze riep zijn naam, probeerde of ze een hartslag kon voelen en keek of hij ademde. Hij gaf nog tekenen van leven, meende ze te zien.

Haar mobieltje lag in de keuken; ze haastte zich naar boven, belde op de terugweg het alarmnummer en legde uit wat er aan de hand was. Haar man had vast en zeker een lamp willen vervangen, was van een stoel gevallen en lag nu bewusteloos op de grond. De man aan de telefoon was de rust zelve; er zou direct een ambulance worden gestuurd, zei hij, en hij vroeg nadere inlichtingen over wat er was gebeurd. Ze keek om zich heen en zag dat de blauwgekleurde waslijnen over de hele vloer verspreid lagen. Die waren destijds tussen de muren gespannen, dwars door het vertrek, bevestigd aan haken die in houten pluggen waren geschroefd. Die pluggen zaten muurvast in gaten die in het steen waren geboord. Blijkbaar was haar man zo hard over de waslijnen heen gevallen dat ze aan één kant van de muur een groot brok steen hadden losgetrokken. Daardoor was in de wand een gat ontstaan, tot onder aan de muur. Stukken steen lagen overal door het washok verspreid.

Achter de muur was duidelijk een holte zichtbaar, waarin ze iets zag zitten wat op een jutezak leek. Ze kwam dichterbij.

Toen hoorde ze haar man kreunen en keerde zich naar hem toe. Hij kwam bij bewustzijn. Ze deed pogingen hem te helpen, praatte tegen hem, maar hij leek haar niet te horen. Ze vond een droog stuk wasgoed en legde dat onder zijn hoofd, maar durfde hem niet goed

aan te raken: dat had de man van de alarmcentrale haar verboden.

Ze keek naar het gat in de muur. Er zat iets binnenin, maar ze kon niet duidelijk zien wat. Haar man deed zijn ogen open. Ze hoorde dat de ambulance eraan kwam, buiten.

Ze glimlachte naar haar man.

‘Wat is er gebeurd?’ kreunde hij.

‘Je bent gevallen, lieverd,’ fluisterde ze. Ze pakte zijn hand.

Juist toen de ambulance voor het huis stopte was ze weer opgestaan en naar het gat gelopen dat in de muur was ontstaan. Blauw zwaailicht verlichtte het washok. Voorzichtig pakte ze de jutezak beet en ademde lichter toen die alleen maar als isolatiemateriaal leek te dienen.

Ze trok aan het juten weefsel, en ineens kwam er beweging in datgene wat in de muur verborgen zat. Een dikke, warrige massa haar viel in het gat naar beneden.

Alles was rustig in de straat en de ambulancebroeders zagen dat de buitendeur op een kier stond, zodat ze de plaats van het ongeluk zouden kunnen bereiken. Ze haastten zich zoveel ze konden en waren al in de hal toen ze beneden, vanuit het souterrain, een snijdend gegil hoorden.

Het kostte Konráð moeite de oude ploegbaas uit te leggen waarom hij hem had opgezocht. De man had om zo te zeggen zijn hele leven in de vleesindustrie gewerkt. Een flink deel van die tijd was hij in dienst geweest van de slachterij van Sláturfélag Suðurlands, toen die nog aan de Skúlagata in Reykjavík was gevestigd. Toen het bedrijf naar Hvolsvöllur werd verplaatst was hij niet meeverhuisd. Daar had hij niks te zoeken, vond hij. Hij ging liever aan het werk bij zijn vriend, die een vleesverwerkend bedrijf had in Hafnarfjörður.

Konráð had een hele tijd met de man zitten praten. Hij had de oude moordzaak aan de Skúlagata met hem opgehaald en verteld wat zijn connectie was met de man die was doodgestoken voor het zwarte traliehek dat de inrit van de slachterij afslot.

‘Zo, was dat je vader?’ zei de ploegbaas. Hij keek met een bedenkelijke blik naar Konráð, die bevestigend antwoordde.

‘Ik herinner het me nog heel goed,’ zei de oude ploegbaas. ‘Niet dat ik toen al aan de Suðurgata werkte, maar ik weet nog dat het op het nieuws was. Alleen hebben ze het daarbij nooit over de rookovens gehad. Daar staat me tenminste niks meer van bij. Waarom vraag je eigenlijk naar die ovens?’

‘Het zou kunnen dat degene die mijn vader heeft aangevallen zich bij de ovens verscholen heeft,’ zei Konráð. ‘Ik hoorde dat jij de arbeiders het best hebt gekend en mogelijk weet wie er in die tijd bij de ovens werkten.’

De week daarvoor had Konráð geprobeerd personeelsleden van de slachterij te vinden, mensen die er in de vroege jaren zestig hadden gewerkt. Hij had zich volstrekt niet gehaast en maar liever gezwegen over de eigenlijke reden van zijn onderzoek. Hij had het bedrijf gebeld onder het voorwendsel dat hij op zoek was naar mannen die hem inlichtingen konden verschaffen over de oude kunst

van het roken van zowel vlees als vis – ze zouden zelf ongetwijfeld ook op jaren zijn. Hij kreeg wat namen door, belde enkele mensen, maar kwam tot de ontdekking dat er van de arbeiders die rond 1963 bij de ovens van de slachterij hadden gewerkt waarschijnlijk niemand meer in leven was. Iemand had de naam genoemd van een ploegbaas die hem misschien zou kunnen helpen, en op een dag, kort na twaalfen, had Konráð deze man opgezocht. Hij had open kaart moeten spelen, duidelijk moeten maken wat zijn eigenlijke bedoeling was. Zelfs over zichzelf had hij rekenschap moeten afleggen: over zijn jaren bij de politie, over zijn arm, die een beetje verschrompeld was. Dat offer had hij gebracht om aan informatie te kunnen komen.

‘Waarom had hij zich daar volgens jou verscholen?’ vroeg de ploegbaas.

Konráð haalde een foto voor de dag en liet hem aan de man zien. De opname was gemaakt op de avond waarop zijn vader vermoord bij de slachterij was aangetroffen. Hij had hem gevonden tussen de bezittingen van een van de persfotografen; die was het eerst ter plaatse geweest na de melding dat er een man badend in zijn bloed voor het gebouw van Sláturfélag Suðurlands lag. Het slachtoffer was Konráðs vader; hij was twee keer met een mes gestoken. Hij leefde nog toen een voorbijgangster, een meisje dat naar dansles was geweest, naar hem toe was gelopen en hem iets had horen zeggen. Ze had zijn gekreun niet kunnen verstaan en vlak daarop was hij voor haar ogen gestorven. Konráð had haar niet lang geleden gesproken – nadat hij was gestopt bij de politie was hij zich weer voor de moordzaak gaan interesseren en langzamerhand had hij in het lot van zijn vader een soort vrijetijdsbesteding gevonden. Een en ander had ertoe geleid dat hij in de zaak was gaan graven. Die was nooit opgelost. Er was niemand gearresteerd, niemand schuldig bevonden of veroordeeld, en eigenlijk waren de raadsels waarvoor men in 1963 bij de moord op zijn vader had gestaan vandaag nog even groot als toen. Het enige waarvan Konráð onweerlegbaar bewijs had was dat zijn vader kort voor zijn dood weer was gaan samenwerken met een zekere Engilbert, die zich uitgaf voor medium. Samen troggelden ze geld af van goedgelovige mensen, die een zwaar verlies hadden te verwerken.

‘Je ziet dat het raam op een kier staat,’ zei Konráð. Hij wees op de foto. Het raam dat erop te zien was keek uit op de Skúlagata; het zat in de buitenmuur van de ovenloods van de slachterij, waarin drie ovens hadden gestaan. Dat was een koolzwarte ruimte vol roet en vet waarin de lucht van verbrand vlees hing. De loods was afgesloten met een zware stalen deur, die van de vloer tot aan het plafond reikte. Konráð had onlangs gehoord dat de ovens op de avond van de moord op zijn vader in gebruik waren geweest.

Het was een zwart-witfoto; hij was ’s nachts gemaakt, bij slecht licht. De man tuurde er een hele tijd op voor hij hem aan Konráð teruggaf.

‘Bedoel je dat hij door dat raam binnengekomen is, de man die je vader doodgestoken heeft? Volgens mij zaten er tralies voor.’

‘Toen nog niet,’ zei Konráð. ‘Die schijnen later pas gekomen te zijn.’

Het was duidelijk dat de aanvaller weinig tijd had gehad om van de plaats delict weg te vluchten. Het meisje dat eraan kwam had op straat niemand gezien. Toen Konráð de foto’s voor het eerst bekeek was zijn oog op het raam gevallen. Hij herinnerde het zich uit de tijd dat hij daar in de buurt woonde en nu was hij op het idee gekomen dat de moordenaar het als vluchtweg gebruikt kon hebben. Van iemand die aan de zaak had gewerkt wist hij dat de politie de ovenloods had doorzocht, maar niets had gevonden. Zijn zegsman had niet uitgesloten dat de aanvaller vanuit de loods bij de poort van de slachterij had kunnen komen en zich door de Lindargata uit de voeten had gemaakt.

‘Wacht even, wou jij nou beweren dat iemand van de slachterij je vader heeft vermoord?’ vroeg de ploegbaas, alsof dat de grootst mogelijke onzin was.

‘Nee nee,’ haastte Konráð zich te zeggen, ‘daar zijn helemaal geen aanwijzingen voor. Daar hebben ze destijds heel goed naar gekeken.’

‘Waarnaar?’

‘Of hij met werknemers van de slachterij zaakjes deed die het daglicht niet konden verdragen. Maar dat leek niet zo te zijn. Ze hebben tenminste geen contacten kunnen ontdekken.’

‘Dat moest er nog bij komen ook,’ zei de ploegbaas. Hij was ver-

ontwaardigd vanwege het rare verhaal waarmee Konráð bij hem was komen binnenvallen, iets van eeuwen geleden. ‘Je bent er wel behoorlijk laat mee, zeg. Om daar nou nog vragen over te stellen.’

Konráð zag dat hij de ploegbaas nijdig gemaakt had.

Hij was daar niet op uit geweest, maar de man had nogal een hoge dunk van zichzelf en sloeg af en toe een toon tegen hem aan alsof hij nog steeds personeel tegenover zich had dat hij bevelen kon geven. Bij het gesprek over die rampzalige gebeurtenis viel er geen begrip bij hem te ontdekken, geen meegevoel voor een man die op zoek naar antwoorden bij hem was terechtgekomen. Alleen onbehagen en tegenzin.

‘Ik zal je niet langer storen,’ zei Konráð terwijl hij opstond. ‘Neem me niet kwalijk dat ik je heb lastiggevallen.’

‘Je zegt toch dat je zelf bij de politie bent geweest?’ ging de ploegbaas verder. ‘Dan was het voor jou toch een fluitje van een cent om die zaak te onderzoeken?’

‘Nogmaals bedankt voor je hulp,’ zei Konráð. Hij gaf de man een hand en zei gedag.

Toen hij op het portaal op de lift stond te wachten ging zijn mobieltje. Eygló meldde zich met nieuws.

‘Heb je het gehoord?’ vroeg ze zonder enige inleiding.

‘Wat?’

‘Over dat geraamte. In West. In het souterrain.’

‘Een geraamte?’

‘Kijk jij nooit naar het journaal? Het is de hele ochtend op het nieuws geweest. Het zat in een keldermuur! Ze hebben foto’s van het huis laten zien...’

‘In een muur?’

‘Toen ik het zag moest ik direct aan dat huis denken,’ zei Eygló. ‘Ik ben er een keer geweest, heel lang geleden. Vanwege een vrouw die zich daarbinnen erg onprettig voelde. Dat is zeker al meer dan veertig jaar geleden. Ze dacht dat er in het huis iets aan de hand was, iets met geesten, en ik kan me nog herinneren hoe naar ik me zelf voelde toen ik daar binnenkwam. Toen wist ik niet wat het was. Pas toen ik het journaal zag vanmorgen, en hoorde waar het was, het huis waar ik was geweest...’

Konráð kon wel merken dat Eygló opgewonden was.

‘Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt,’ ging ze verder. ‘Zo komt het aan het licht. Dat arme mens, ze had nog gelijk ook.’

Konráð zei niets.

‘Geef je het door als je iets hoort van je vrienden bij de politie? Ik heb er destijds helemaal niet zo zwaar aan getild, maar ik herinner me dat huis nog altijd. Hoe naar ik me voelde en hoe moeilijk die vrouw het had. En hoe weinig ik haar heb kunnen helpen.’